

Svenska med didaktisk inriktning för ämneslärare med inriktning mot grundskolans årskurs 7-9, II

Swedish with Focus on Didactics for Teachers Working in Grades 7 to 9, II

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: CSVE30

Revision: 3.1

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2020-12-29

Gäller från: HT 2020

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Svenska (G1N), Utbildningsvetenskap: Svenska-mångkulturellt samhälle (G1N), Didaktik (G1N)

Utbildningsområde: Undervisning 83%, Verksamhetsförlagd utbildning 17%

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen

Förkunskapskrav: Godkänt resultat från examinationerna Videopaper (2,5 hp) och Analys av observation (2,0 hp) i kursen Svenska med didaktisk inriktning för ämneslärare med inriktning mot grundskolans årskurs 7-9, I. Utöver det krävs godkänt resultat från examinationerna Akademiskt skrivande (3,0 hp) och Talverkstäder (2,0 hp) i kursen Utbildningsvetenskaplig kärna I för förskollärare, grundlärare och ämneslärare. Dessutom krävs godkänt resultat från all VFU i tidigare terminer inom ramen för Ämneslärarutbildning för grundskolans årskurs 7-9: svenska, engelska, svenska som andraspråk, 270 högskolepoäng.

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen består av tre delkurser. I alla delkurser ingår ämnesteorin och ämnesdidaktik. I kursen ingår en veckas verksamhetsförlagd utbildning samt fältdagar.

Delkurs 1: Från runor till rap, 20 hp

I delkursen ges en bred översikt över den litteraturhistoriska utvecklingen. Litteraturhistorieskrivningen diskuteras utifrån begrepp som kanon, klassiker och kulturarv samt genus, etnicitet och klass. Stor vikt läggs vid studentens eget analysarbete, varför textanalys utifrån adekvat terminologi, utifrån litteraturvetenskaplig forskning och utifrån relevanta historiska, ideologiska och estetiska perspektiv är centralt.

Delkursen har också ett didaktiskt perspektiv. Hur skönlitteratur i form av epik, lyrik och dramatik kan användas i undervisning för att utveckla elevers läsförmåga, genrekompetens och språkliga medvetenhet studeras och diskuteras. Vidare belyses hur skönlitteratur kan användas för att bredda alla elevers litterära och kulturella erfarenheter och öka deras förståelse för hur människor tänkt, agerat och skrivit i olika tider och i olika kulturer.

Förutom VFU ingår i delkursen också fältdagar då studenten observerar elevers läsmiljöer, tillgång till skolbibliotek samt samlar in empiri till en studie om elevers läsvanor.

Delkurs 2: Litteratur för unga, 5 hp

I delkursen studeras och problematiseras den moderna barn- och ungdomsbokens framväxt. Studenten ges möjlighet att med hjälp av litteraturvetenskaplig och språkvetenskaplig terminologi analysera och reflektera över barn- och ungdomslitteratur och hur denna litteratur producerar normer och värden.

Delkursen har också ett didaktiskt perspektiv. Utifrån didaktisk forskning diskuteras och problematiseras hur barn- och ungdomslitteratur kan användas i undervisning. Ett särskilt fokus vilar på textsamtalets möjligheter och begränsningar som undervisningsmetod för att stödja elever i att utveckla en fördjupad läsförmåga. Begrepp som genrekompetens, metakognition och metaspråk är centrala.

Delkurs 3: Film och filmdidaktik, 5 hp

Delkursen behandlar och problematiserar film som en del i ett multimodalt svenskämne. Fokus vilar på film och andra rörliga bildmedier och dess potential som didaktiskt verktyg i undervisningen. I delkursen studeras filmens olika berättarkomponenter,

dramaturgi, ljud, bild, musik samt möjligheter att laborera med olika visuella och auditiva effekter. Delkursen erbjuder också verktyg för analys av film. Även överföringen av litterära förlagor till film kommer att belysas och analyseras.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

Delkurs 1: Från runor till rap, 20 hp

1. Kunskap och förståelse

1.1 redovisa kunskaper om skönlitteraturens utveckling i historiska perioder, genrer och stilar, kopplade till allmän historia och idé- och kulturhistoria från forntiden till modern samtida samt diskutera denna utifrån historiska, ideologiska och estetiska perspektiv

2. Färdigheter och förmågor

2.1 analysera skönlitterära texter av olika slag utifrån historiska, ideologiska, estetiska, dramaturgiska och didaktiska perspektiv samt med hjälp av adekvat terminologi

2.2 analysera teaterföreställningar med hjälp av adekvat teatervetenskaplig terminologi

2.3 planera undervisning kring olika former av skönlitteratur i syfte att bredda alla elevers litterära erfarenheter och öka deras förståelse för människors sätt att leva, tänka och skriva i olika tider och i olika kulturer

2.4 planera undervisning där historiska, ideologiska och berättartekniska perspektiv på skönlitteratur och adekvata språkliga redskap används i syfte att utveckla alla elevers läsförmåga, lässtrategier, genrekompetens, kritiska medvetenhet samt förmåga att kommunicera litterära erfarenheter i tal och skrift

2.5 i samråd med VFU-lärare och med stöd i svenskdidaktisk forskning samt utifrån relevanta styrdokument för ämnet svenska, formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera undervisning i svenska med fokus på måluppfyllelse

2.6 genomföra och redovisa en intervjustudie om elevers läsvanor

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 definiera begreppen kanon, klassiker och kulturarv samt problematisera deras roll i dagens svenska skola utifrån såväl ett inkluderande perspektiv som ett hållbarhetsperspektiv

3.2 kritiskt reflektera över skönlitterära genrer som konstform och deras roll i dagens samhälle och skola

Delkurs 2: Litteratur för unga, 5 hp

1. Kunskap och förståelse

1.1 redovisa kunskaper om den moderna barn- och ungdomsbokens framväxt utifrån historiska, ideologiska, estetiska, berättartekniska och didaktiska perspektiv

2. Färdigheter och förmågor

2.1 analysera barn- och ungdomslitteratur med hjälp av en grundläggande litteraturvetenskaplig och språkvetenskaplig terminologi

2.2 synliggöra och med stöd i didaktisk forskning diskutera hur dagens barn- och ungdomslitteratur kan användas för att bredda elevers litterära erfarenheter, utveckla interkulturell förståelse samt stödja eleverna att utveckla en fördjupad läsförmåga

2.3 motivera och utifrån gällande styrdokument exemplifiera hur undervisning för hållbar utveckling kan bedrivas med barn- och ungdomslitteratur som grund

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 urskilja och kritiskt resonera kring hur barn- och ungdomsboken producerar normer och värden samt problematisera val av litteratur för skolans undervisning utifrån genus, klass, det mångkulturella klassrummet och hållbar utveckling

Delkurs 3: Film och filmdidaktik, 5 hp

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för hur film kan användas som ett verktyg för elevernas lärande i skolan

1.2 redogöra för hur filmens komponenter samspekar för att förmedla ett budskap eller upplevelse

1.3 visa förståelse för hur filmpedagogik kan användas som ett redskap i undervisningen

1.4 redogöra för hur filmanalys kan användas för att förstå filmens grundkomponenter för berättande

2. Färdigheter och förmågor

2.1 definiera och analysera likheter och skillnader mellan litterära och filmiska sätt att berätta, beskriva karaktärer och miljöer, samt utforma dialogen mellan de gestaltade karaktärerna

2.2 använda film som pedagogiskt verktyg

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 kritiskt reflektera över filmen som konstform och dess plats i dagens samhälle och skola

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- seminarier
- workshops
- verksamhetsförlagd utbildning
- verksamhetsförlagd utbildning i form av fältdagar

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment

Delkurs 1: Från runor till rap, 20 hp

(IN01) Delkurs 1: Textanalys prosa

Individuell skriftlig inlämning

Lärandemål: 2.1

Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(SE01) Delkurs 1: Muntligt berättande

Seminarium

Lärandemål: 2.1 och 2.3

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE02) Delkurs 1: Elevers läsvanor

Seminarium

Lärandemål: 2.4 och 2.6

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(TE01) Delkurs 1: Salstentamen

Individuell skriftlig tentamen

Lärandemål: 1.1 och 2.1

Högskolepoäng: 6,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(SE03) Delkurs 1: Litteraturseminarier

Seminarier

Lärandemål: 2.1

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ01) Delkurs 1: Litteraturdidaktik

Workshops

Lärandemål: 2.1, 2.3, 2.4 och 3.1

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(RE01) Delkurs 1: VFU-uppgift Litteraturdidaktik

Individuell skriftlig inlämning och muntlig redovisning

Lärandemål: 2.3, 2.4 och 2.5

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ02) Delkurs 1: VFU

Verksamhetsförlagd utbildning

Lärandemål: 2.3, 2.4 och 2.5
Högskolepoäng: 1,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ03) Delkurs 1: Föreställningsanalys

Muntlig gruppexamination
Lärandemål: 1.1, 2.2 och 3.2
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE04) Delkurs 1: Dramatikdidaktik

Seminarium
Lärandemål: 2.3, 2.4 och 3.2
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Delkurs 2: Litteratur för unga, 5 hp

(IN02) Delkurs 2: Litteratur för unga

Individuell skriftlig inlämning
Lärandemål: 1.1, 2.2, 2.3 och 3.1
Högskolepoäng: 4,5
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(SE05) Delkurs 2: Textanalys och didaktik

Seminarium
Lärandemål: 2.1 och 2.2
Högskolepoäng: 0,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Delkurs 3: Film och filmdidaktik, 5 hp

(IN03) Delkurs 3: Film och filmdidaktik

Individuell skriftlig inlämning
Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1 och 3.1
Högskolepoäng: 4,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(SE06) Delkurs 3: Filmdidaktik

Seminarium
Lärandemål: 1.1, 1.3, 2.2 och 3.1
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Den sammanhängande VFU-perioden är en examination där 100% närvaro gäller. Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systemiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevs säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts. Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga.

Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om

examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1: Från runor till rap, 20 hp

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska, men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Achebe, Chinua (1990). An image of Africa: Racism in Conrad's Heart of Darkness. I *Hopes and impediments: selected essays*. [New ed.] New York: Doubleday (ca 15 s)

Adichie, Chimamanda Ngozi (valfri utgåva). *Lila hibiskus*.

Andersson, Maria & Cavallin, Anna (red.) (2013). *Genusperspektiv på västerländska klassiker*. Lund: Studentlitteratur (utdrag, 20 s)

Axelsson, Malin (red.) (2013). Konsten att göra teater tillsammans med publiken. I Nu vill jag prata! Barns röster i barnkulturen. *CBK* nr 46. Stockholms universitet, ss. 191-201 (11 s)

Beckett, Samuel (valfri utgåva). *I väntan på Godot*.

Bedier, Joseph (valfri utgåva). *Tristan och Isolde*.

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna (2015). *Från fabler till manga. 1, Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barnlitteratur*. 1. uppl. Malmö: Gleerups utbildning, ss. 19-50 (30 s)

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna (2016). *Från fabler till manga. 2, Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. 1. uppl. Malmö: Gleerups utbildning, ss. 157-204 (47 s)

Bommarco, Birgitta (2006). *Texter i dialog: en studie i gymnasieeleverers litteraturläsning*. Diss. Lund : Lunds universitet, 2006, ss. 121-147 (26 s)

Boye, Karin (valfri utgåva). *Kallocain*.

Bronte, Charlotte (valfri utgåva). *Jane Eyre*.

Camus, Albert (2010). *Främlingen*. [Ny utg.] Stockholm: Bonnier pocket (149 s)

Conrad, Joseph (1998). *Mörkrets hjärta*. Ny utg. Lund: BookLund (123 s)

Dimenäs, Jörgen (red.) (2007). Intervju som ett sätt att utveckla kunskap kring elevuppfattningar. I *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 1. uppl. Stockholm: Liber (utdrag, ca 50 s.)

Dolatkhah, Mats, Hultgren, Frances & Johansson, Monika (2017). *Vad läser elever?* Stockholm: Skolverket (12 s)

Euripides (valfri utgåva). *Medea*.

Helander, Karin (2016). *Att öppna nya världar: en handledning om att gå på teater och dans med barn i förskola och skola*. [2 rev. utg.] Stockholm: Riksteatern (30 s)

Ibsen, Henrik (valfri utgåva). *Ett dockhem*.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3. [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 141-156, 165-182 (32 s)

Lagerlöf, Selma (valfri utgåva). *Herr Arnes penningar*.

Linderborg, Åsa (valfri utgåva). *Mig äger ingen*.

Loman, Rikard (2016). *Drama- och föreställningsanalys*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (211 s)

Lundberg, Anna (2013). Äckel, jubel, kaos. Förhandling om betydelse i interaktiv barn- och ungdomsteater. I *ACSIS*

- conference paper. *Tema Genus*. Linköpings universitet (11 s)
- Lysander, Per, Osten, Suzanne & Euripides (1975). *Medeas barn*. Stockholm: Stockholms stadsteater (ca 10 s)
- Martinsson, Moa (Valfri utgåva). *Kvinnor och äppelträd*.
- Moberg, Vilhelm (valfri utgåva). *Utvandrarna* (utdrag ca 20 s)
- Molloy, Gunilla (2011). *Selma Lagerlöf i mångfaldens klassrum*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 139-165 (28 s)
- Mortensen, Anders & Ljung, Per Erik (red.) (1988). *Texter i poetik: från Platon till Nietzsche*. Lund: Studentlitteratur (ca 25 s)
- Nilson, Maria & Ehriander, Helene (red.) 2012. *Chick lit. Brokiga läsningar och didaktiska utmaningar*. Stockholm: Liber (Utdrag, 20 s.)
- Olsson, Bernt & Algulin, Ingemar (2013). *Litteraturens historia i Sverige*. 6. [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (640 s)
- Olsson, Bernt; Algulin, Ingemar & Sahlin Johan (2019). *Litteraturens historia i världen*. 7.[rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (876 s)
- Remfeldt, Jens (2011). Att kalibrera den teaterpedagogiska kompassen. I Österlind, Eva. *Drama - ledarskap som spelar roll*. Lund: Studentlitteratur, s. 169-181 (13 s)
- Shakespeare, William (valfri utgåva). *Macbeth*.
- Shelley, Mary (valfri utgåva). *Frankenstein*.
- SOU 2004:104. *Att lära för hållbar utveckling*. Betänkande av Kommittén för utbildning för hållbar utveckling. Stockholm: Fritzes (ca 15 s)
- Strandberg, Mats & Bergmark Elfren, Sara (2011). *Cirkeln*.
- Strindberg, August (valfri utgåva). *Fröken Julie*.
- Varga, Anita (2016). Frågan som didaktiskt verktyg - en studie av textsamtal kring skönlitteratur i årskurs 6 och 7. *Forskning om undervisning och lärande*, 2016:2, Vol. 4, ss. 24-45 (22 s)
- Woolf, Virginia (valfri utgåva). *Mot fyren*. (281 s)
- Öhman, Anders (2002). *Populärlitteratur: de populära genrernas estetik och historia*. Lund: Studentlitteratur (ca 40 s)
- Vetenskapliga artiklar och annat material enligt lärares anvisningar (ca 100 s)
- Ytterligare skönlitterära texter i utdrag samt webbsidor med nordisk kvinnolitteraturhistoria tillkommer (ca 150 s)
- Delkurs 2: Litteratur för unga, 5 hp**
- Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska, men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.
- Boglund, Ann & Nordenstam, Anna (2015). *Från fabler till manga. 1, Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barnlitteratur*. 1. uppl. Malmö: Gleerups utbildning, ss. 7-17; 53-99 (56 s)
- Boglund, Ann & Nordenstam, Anna (2016). *Från fabler till manga. 2, Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. 1. uppl. Malmö: Gleerups utbildning, ss. 7-130; 177-204 (150 s)
- Bradbury, Ray (valfri utgåva) *Leendet*. (10 s)
- Chambers, Aidan (2011). *Böcker inom och omkring oss*. Ny, rev., utg. Huddinge: X Publishing (ca, 150 s)
- Jansson, Tove (2003). *Det osynliga barnet och andra berättelser*. [Ny utg.] Stockholm: Raben & Sjögren (ca 30 s)
- Langer, Judith A. (2017). *Litterära föreställningsvärldar: litteraturundervisning och litterär förståelse*. 2. uppl. Göteborg: Daidalos (utdrag, ca 50 s)

Lowry, Lois (valfri utgåva) *Den utvalde*. (214 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2019. Sjätte upplagan (2019). [Stockholm]: Skolverket (utdrag, ca 10 s)

Mankell, Henning (valfri utgåva) *Eldens hemlighet*. (160 s)

Meyer, Stephanie (valfri utgåva). *Om jag kunde drömma*. Stockholm: B/Wahlströms (415 s)

Olin-Scheller, Christina & Tengberg, Michael (red.) (2016). *Läsa mellan raderna*. Första upplagan. Malmö: Gleerups Utbildning, kapitel 2 och 4 (74 s)

Schiefauer, Jessica (2011). *Pojkarna*. Stockholm: Bonnier Carlsen (187 s)

SOU 2004:104. *Att lära för hållbar utveckling*. Betänkande av Kommittén för utbildning för hållbar utveckling. Stockholm: Fritzes (ca 15 s)

Öhman, Anders (2002). *Populärlitteratur: de populära genrernas estetik och historia*. Lund: Studentlitteratur (ca 40 s)
Vetenskapliga artiklar och annan litteratur enligt lärares anvisning (ca 150 s)

Delkurs 3: Film och filmdidaktik, 5 hp

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska, men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Janson, Malena (red.) (2016). *Introduktion till filmpedagogik: vita duken som svarta tavlan*. 2., [utök.] uppl. Malmö: Gleerups Utbildning (221 s)

Tønnesen, Elise Seip (2006). Fakta i levande bilder. I Maagerø, Eva & Tønnesen Elise Seip (red.) *Å lese i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget (utdrag ca 20 s)

Tillkommer en av studenten vald artikel, utvalda romaner samt filmatiseringar av desamma, plus annat material (ca 200 s). Valet av texter och filmer sker i samråd med kursansvarig.

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram.

Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Ämneslärarutbildning för grundskolans årskurs 7-9: svenska, engelska, svenska som andraspråk, 270 hp.